

ни - 9%, интенсивность развития - 13%, второго года соответственно 3% и 5%. Учет в сентябре показал, что на контроле распространенность и интенсивность развития заболевания, на сеянцах однолетках достигали 100%, а на сеянцах двухлетках - 90%.

В результате обработки сеянцев двухлеток топазом эффективность составила 77%, при обработке скором эффект равен 74%, а бривесином соответственно 66%.

При обработке сеянцев однолеток весеннего и осеннего посева фундозолом эффективность соответственно была 68% и 62%, при обработке же сеянцев однолеток весеннего посева бривесином и водным настоем перепревшего коровьего навоза эффект составил 58% и 57%.

На основании проведенных опытов можно сделать следующие выводы:

1) испытания показали высокую эффективность топаза, скора и бривесина при обработке сеянцев двухлеток;

2) при обработке сеянцев однолеток фундазолом лучший эффект наблюдался на сеянцах осеннего посева, чем весеннего;

3) в результате обработки бривесином и водным настоем перепревшего коровьего навоза была получена довольно-таки низкая эффективность обработки;

4) в целом по всем фракциям отмечена четкая эффективность обработки сеянцев, как фунгицидами, так и биологическими препаратами в борьбе с мучнистой росой.

УДК 630*24; 630*56

П. Ф. Асюцін, дацэнт;
М. П. Дзямід, асістэнт

ДЫНАМІКА ПЛОШЧАЎ, ЗАПАСАЎ І ЎЗРОСТАВАЙ СТРУКТУРЫ АСІНАВЫХ І ШЭРААЛЬХОВЫХ ДРЭВАСТОЯЎ БЕЛАРУСІ

The data of the aspen and alder (*Alnus incana* L.) woods state account for 25 years is analysed, the offers on increase of the account accuracy are brought in.

Рэгуляванне пароднага саставу і ўзроставай структуры ляскога фонду адна з прыярытэтных задач кіравання ляснымі рэсурсамі. Дынаміка гэтых найважнейшых паказчыкаў якасці лясоў служыць крытэрам узроўню вядзення лясной гаспадаркі за пэўны перыяд.

Агульнавядома, як для лесаводаў Беларусі актуальная праблема неспрыяльнай гаспадарчай перамены парод (па звестках акадэміка

І. Д. Юркевіча, адбылася на 16% занятай лесам плошчы). У сувязі з гэтым шматлікія даследчыкі, што займаліся пытаннямі аптымізацыі пароднага саставу, рэкамендуюць больш або менш значнае змяншэнне долі дрэвастояў з перавагай бярозы, асіны, вольхі шэрай і чорнай, грабу. Скарачэнне плошчаў малакаштоўных дрэвавых відаў прадугледжана і Стратэгічным планам развіцця лясной гаспадаркі да 2015 г.

Спроба прасачыць, як вырашалася і вырашаецца практычна дадзеная праблема ў маштабах нашай краіны ў адносна працяглай перспектыве зроблена на прыкладзе шэраальховых і асінавых лясоў. Выкарыстання матэрыялы ўліку ляснога фонду 1973-1994 гг. адносна лясоў міністэрства лясной гаспадаркі і звесткі на 1998 г., атрыманыя актуалізацыяй банка даных «Лясны фонд РБ» з выкарыстаннем матэрыялаў бесперапыннага лесаўпарадкавання, г. зн. ахоплены перыяд у 25 гадоў.

Некаторыя вынікі, ілюстраваныя на рыс., вядуць да наступных высноў.

Характар змен, атрыманых па матэрыялах дзяржуліку 1978-1994 гг., лагічна несупярэчлівы: па 1988 г. для абодвух парод назіралася дадатная дынаміка, характэрная адноснай стабільнасцю агульнай плошчы і долі спелых асінікаў і шэраалешнікаў, устойлівай тэндэнцыяй да змяншэння працэнту маладнякоў; у 1994 г. зарэгістраванае істотнае пагаршэнне сітуацыі: вельмі значнае ўзрастанне агульнай плошчы, удзелу маладнякоў першага класа ўзросту і спелых (для асіны нават перавышэнне нармальнай долі эксплуатацыйнага фонду, абсалютнае і адноснае павелічэнне плошчы перастойных дрэвастояў), што тлумачыцца ўскладнёнай эканамічнай сітуацыяй у краіне ў сувязі з пераходам да рынкавай эканомікі.

У той жа час вынікі актуалізацыі 1998 г. носяць сумнеўны характар: усяго праз 4 гады ад пагаршэння 1994 г. паказваецца занадта аптымістычная сітуацыя са змяншэннем агульнай плошчы і долі маладнякоў па абедзвюх пародах ніжэй нават за паказчыкі 1988 г. І гэта адначасна са значным далейшым абсалютным і адносным ростам плошчаў спелых дрэвастояў асіны і вольхі шэрай!

У гэтых абставінах агульнае змяншэнне плошчаў малакаштоўных парод магчымае толькі пры інтэнсіўным прамежкавым карыстанні, што ва ўмовах эканамічнага крызісу малаверагоднае з прычыны нізкай рэнтабельнасці нават галоўных высечак, з-за чаго і павялічваліся плошчы спелых асінікаў і шэраалешнікаў. Да таго ж матэрыялы 1998 г. паказваюць істотнае ўзрастанне запасаў 1 га маладнякоў і іншых няспелых дрэвастояў (ізноў нават вышэй за паказчыкі 1988 г.!),

тады як рэканструкцыйныя высечкі адбываюцца ў найбольш высокапрадукцыйных дрэвастоях, якія ў выніку пераходзяць у секцыі карэнных дрэвавых відаў, таму запасы малодшых класаў узросту вольхі шэрай і асіны павінны ўпасці.

На жаль, памер высечак догляду і рэканструкцыі ў асініках, шэраалешніках, як і па любой пародзе, немагчыма кантраляваць па справаздачнасці міністэрства лясной гаспадаркі, бо ўлік вядзецца толькі па групам парод (іглічныя, цвердалісцевыя, мяккалісцевыя).

Атрыманне надзейнай і несупярэчлівай лясной статыстыкі магчымае пры арганізацыі перыядычнай выбарковай лесаінвентарызацыі матэматыка-статыстычнымі метадамі, выкарыстанні камп'ютэрных тэхналогіяў у кіраванні лясной гаспадаркай, што дазволіць весці ўлік гаспадарчых мерапрыемстваў па канкрэтных дрэвавых відах і супастаўляць змены ў лясным фондзе з вытворчай дзейнасцю лясных прадпрыемстваў.

УДК 630*232.32

В. К. Гвоздев, доцент;
Н. К. Крук, директор Глубокского лесхоза

СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ СПОСОБОВ ВЫРАЩИВАНИЯ САЖЕНЦЕВ ЕЛИ ОБЫКНОВЕННОЙ

The intensive technology of a spruce-tree seedlings cultivation is described in the article.

В системе интенсивных технологий выращивания посадочного материала малоизвестным и эффективным приемом является позднелетняя пересадка двухлетних сеянцев ели в уплотненные школы с целью выращивания саженцев. Данный агротехнологический прием основывается с теоретической точки зрения на использовании особенностей сезонного роста корневых систем и их регенерационных свойств. Регенерация корней - восстановление ими массы, длины и поверхности после повреждения определенной их части, а также дальнейшее развитие более молодых корневых ответвлений на неповрежденных участках корневой системы. В питомниках регенерация корней у древесных видов наиболее активно происходит после их повреждения или преднамеренной подрезки. Известно, что рост и развитие растений регулируется поглощением воды и почвенного раствора и зависит от разветвленности корневых систем и количества окончаний. Чем более